

Naročnina za celo leto 2 K.

Posamezna številka velja 6 vin.

Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati vnaprej.

Cena oznanil je za eno stran 64 K, 1/2 strani 32 K, 1/4 strani 16 K, 1/8 strani 8 K, 1/16 strani 4 K, 1/32 strani 2 K, 1/64 strani 1 K.

Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana.

Za oznanila (insertate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno.

Uredništvo in upravništvo je v Ptuj v gledališkem poslopiju števil. 3.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do pondeljka pred izdajo dotične številke vpslati.

Štev. 3.

V Ptuj v nedeljo dne 4. februarja 1906.

VII. letnik

Štajerc v novi obleki in v novi hiši.

Kakor drevo, čim več ga vetrovi majejo, tem bolj globoko zapuša svoje korenine in postaja močnejše, tako se je tudi „Stajerc“ v sedmih letih svojega delovanja v neprestani borbi proti krivici, proti izsesavanju ljudstva in proti sovražstvu do druge narodnosti krepko utrdil, da se sme sedaj ponosno ozirati na svoje plodno delovanje med svojimi prijatelji na deželi. Borili smo se proti hudim in zvitim nasprotnikom, ki jim je vsako sredstvo dobrodošlo, ali resnica, ki je bila in bode vselej na naši strani, končno vendar zmaguje in zato smo zmagovali tudi mi. Mi ne skrivamo svojih načel, naš program je jasen, namreč mir med narodoma, naš namen je čist in dober, naša sredstva v boju so bila vselej poštena. Veliko dela, veliko truda in poguma nam je bilo treba, naš list vzdržati, ali kar je nas vedno osrčevalo v hudih urah borbe, to je bila ta velikanska množina naših navdušenih naprednjakov po deželi, naših vrlih somišljenikov med kmetmi, obrtniki in delavci, ki so nam vedno ostali zvesti, čeravno so zato morali trpeti preganjanje in zasmehovanje od zaslepljenih nazadnjaških in starokopitnih svojih nasprotnikov in zato vam vsem tukaj izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo. V tem boju nas je vselej navduševalo prepričanje, da je to, za kar se borimo, ljudstvu koristno, da si ljudstvo le takrat, ako se izobrazí tudi v drugem jeziku, ako ne bode sovražilo svojih sosedov druge narodnosti, ako ne bode sovražil kmet meščana, da si le takrat more izboljšati svoj revni in pomilovanja vredni stan.

Kakšna oseba se naj izvoli za ženitvo.

Vzemi si za soprogo tako, ki je manjša kakor ti. Ne jemlji si pa nobene, ki se glasno krohota, kajti tudi na smehu se lahko sodi, kakoršnega si značaja.

Nikdar si ne jemlji takše, ki se siloma smeje. Vzemi si soprogo, katera salo razume in vsakotero reč po pravem obrača.

Ne jemlji v zakon takše, ki ji ni nobena stvar po volji in slabo govori o svojih prijateljih in tovaršicah, kadar se od nje od obiska poslovijo. Vzemi takšo, katera zna ljudi prav prirčno zagovarjati, ako se o njih v njeni navzočnosti slabo govori, kratkomočno rečeno, ako se jih opravlja in ogovarja.

Če greš prilično z dekletom na kakšno veselico in ne morete doseči dostojnega in prednega sedeža in si morda radi tega nevoljen in čemeren, dekle pa te tolaži in reče: bodiva le zadovoljna, saj nič ne dé, poglavitna reč je le, da se dobro zabavljamo. Lej, tako dekle je „dobra dusica“ in s tako ženko, ki je zadovoljna vselej in povsod, se lahko izhaja in gospodari.

Ako srečaš berača in taistemu meniš kaj podariti, potem ne jemlji nikdar takše, ki bi tebi o ti priliki dejala: morda je ta človek kak slepar, lenuh, postopač, ki priberačeni denar v krčmo zanese. Če ti torej tako rečeš, ona pa odgovori: „Naj le gre, siromaček! Danes je tako hladno, kak kozarček pijače bode mu gotovo teknil!“ — lej, tako le hitro vzemi, to je zlata vredna dušica.

Prizadevaj si dalje poizvedeti, kako se zjutraj in kadar se obudi, navadno obnaša. Ako se prebudi in takoj se smehlja, potem jo le vzemi, ne bo ti žal. Ako pa nasprotno že zgoraj, kadar vstane, grbanči svoje čelo in se kislo drži, potem, prijatelj, varuj se take kakor vrag križa, ta ti je zoperna — kakor žarko maslo.

Želja mnogih naročnikov je bila, da naj se „Stajerc“ izdaja v novi, razširjenejši obleki in tudi tej želji smo drage volje nstregli, upamo, da se vam takoj na prvi pogled prikupi. Tudi novo, lepše in večje stanovanje si je „Stajerc“ preskrbel, dosedanja prostori so zanj bili že pretesni in lejte, vse to vam priča, da res in v vsakem oziru napredujemo. Uredništvo „Stajerca“ bode odsedaj v istem poslopiju, le nekoliko korakov višje, in mi bomo, kakor dosedaj, drage volje vsakemu svetovali v njegovih težavah in vsakega svojega somišljenika z veseljem sprejeli, kadar nas obišče. Naša prisrčna želja je, da bode „Stajerc“ na skorem vsak teden izhajal. Ne bojimo se boja, močni smo dovolj, le zahrbtnikov, hinavcev in podreptnikov ne maramo, proti tem se tudi v zanaprej postavljamo v boj z najostrejšim orožjem — z uma svitlim mečem. Mi hočemo ljudstvo podučevati, v veri utrjevati in k ljubezni do bližnjega navajati, naši naprednjaki pa poneumnevati, mi hočemo za ljudstvo luč, naši nasprotniki temo, mi želimo ljudstvu omiko, naši nasprotniki pa ga hočejo imeti vklejnjenega v srednjeveške verige klerikalizma in suženjstva. Prepričanje, da se vojskujemo le za pravične stvari, nas bo tudi zanaprej tolažilo in hrabrilo v hudih urah časnikarskih nezasluzenih napadov, dokler ne dosežemo končne zmage svojih plemenitih načel — in zmagajo naposed mora biti naša! Torej, ljubi naši somišljeniki, dragi in razsvitljeni napredni možje, žene, dekleta in fantje, kjerkoli ste po Slovenskem, mi se z vsem zaupanjem zanašamo na vas, da bote kakor en mož vselej stali z nami, saj se mi borimo le za vaš blagor in vašo korist.

Ne jemlji nobene osebe, ki je tujim ljudem boljša in ljubeznivejša kakor domačim. Mlado dekle, katero svoje mične nasmehljaje shranjuje za tujce in proti svojim domačim se osorno vede, nikdar ni za srečno zakonsko življenje.

Ako ti kako osebo počastiš s svojim obiskom in tista te pusti pol ure čakati, dokler se tebi vsa nalispšana ne prikaže, potem pazi — ne jemlji take v zakon. Ako pa takoj pride, prijazna, pametno poglajena in v domačem oblačilu, lej, to je vro in praktično dekle: z vsemi prsti jo vzami, posebno, ako se zavoljo svoje priproste domače obleke ne izgovarja.

Ako ima kako mlado dekle brate in tisti jo trmasto in brez vzroka sovražijo, taisto vzami, taka ti bo zanesljivo dobra tovaršica.

Vzami si tako dekle za ženo, ki svojemu očetu rada postreže in mu celo semtertje fajfo nabasa, ki skrbi za red in snago očetove sobice, ki se očetu prismehlja, ki se mu ljubezavno in odkritosrečno prilizuje ter njemu podnosne brke (šnurpart) zasuče in pobikša. Mlado dekle, katero skrbi za očeta, da je njegova obleka vselej osnažena, da je dalje oče vedno po očetovsko z njo zadovoljen, tako dekle, rečem ti, bode pridna in zvesta ženka. Srečen je oče, ki ima tako hčerko in srečen je taki fant, ki jo za ženo dobi.

Ne jemlji si za ženo take, ki je neumno pobožna ter zapisana v vsaki mogoči bratovščini. Pobožnost sicer pristojna posebno nežnemu lepemu ženskem spolu, ali taka v resnici nikdar ni prav pobožna, ona to dela le na videz, le zato, da jo ljudje hvalijo; sam sebi pa bi si žnjo nakopal križ, ki bi ti bil neznosen. Kake nepobožne ženke pa se tudi varuj.

Naposed, in to ti naj je glavno vodilo, ne jemlji za ženko dekleta, ki ne bere rada „Stajerca“. S tako bi dobil le neomikano hinavko, ki nima nobenega smisla za pravo, napredno in srečno življenje.

O delokrogu krajnega šolskega sveta.

V zadnjem članku smo razložili, da se v krajni šolski svet izbirajo člani 1. kot zastopniki šole (nadžitelj). 2. kot zastopniki verske občine (župnik) in 3. kot zastopniki politične občine. Kadar so člani šolskega sveta izvoljeni, skliče okrajni glavar sejo, da se izvoli novi načelnik. Taki seji predseduje najstarejši član, ali pa stari načelnik krajnega šolskega sveta. Voli se z listeki, kdor dobi nadpolovično večino glasov, tisti je pravilno in postavno izvoljen. In tako izvoljeni prevzame takoj vodstvo in krajnem šolskem svetu.

O sejah kr. šol. sveta. Krajni šolski svet se shaja k svojim rednim sejam najmanj vsako četrletje. Ako pa potreba in nujnost kaže, sme načelnik sklicati sejo, kadar hoče; načelnik mora končno sklicati sejo tudi takrat, ako to zahtevata dva člana kr. šol. sveta. In to, kaj krajni šol. svet pri seji sklene, je že obvezno za vsolane občine.

Kr. šol. svet veljavno sklepa: 1. ako se povabijo vsi člani, 2. ako je načelnik navzoč in 3. ako je vsaj polovica vseh članov pričujoča.

Kdor se hoče pritožiti proti kakemu sklepu kr. šol. sveta, mora to storiti pri kr. šolskem svetu in sicer tekom v 14 dni po seji. V tem slučaju sklep nima obveznosti ali veljave, dokler se na višjem mestu ali v novi seji o tej zadevi ne določi kaj novega.

Zgodi se pa včasih, da se mora v kaki seji kr. šol. sveta razpravljati o kaki zadevi, ki se tiče kaknega pričujočega člana, recimo nadučitelja.

Darovi.

Večni Sodnik je sedel na svojem tronu ter je poklical pred sebe vse velikaše sveta, ki so kedaj ljudstvo vodili ali nad njim vladali.

Večni Stvarnik je pravil Mozesu: „Kaj si dal svojemu ljudstvu?“

Mozes: „10 božjih zapovedi.“

„In kaj je ljudstvo napravilo iz njih?“

„Greh!“

Potem je vprašal cesarja Karola Velikega: „Kaj pa ti si dal svojemu ljudstvu?“

„Altar!“

„In kaj je ljudstvo napravilo iz altarja?“

„Grnado, na kateri je po nedolžnem zaigalo dozdevne coprnice in svobodomisleče duhovnike.“

Nato se je obrnil k cesarju Napoleonu: No, in kaj si dal ti svojemu ljudstvu?“

„Slavo!“

„In kaj je iz nje ljudstvo naredilo?“

„Sramoto!“

In tako je vprašal še tega ali onega, ali vsak se je pritoževal, da je ljudstvo njegov dar obrnilo v hudobije.

Naposed je vprašal večni Oče Kristusa: „Moj ljubi sin, kaj si ti dal ljudstvu?“

„Mir!“

„In kaj so iz tistega naredili?“

Kristus je obmolknil. S prebodenimi rokami si je zakril svoj sveti obraz ter se je milo razjokal.